

Post 6 Galgebakken ved Faret - Vestsida

Faret med mentalsykehuset og Galgebakken var et skummelt sted. Sinnslidelser, merkelig oppførsel, mennesker som var stengt inne i luftgård var fremmed for mange og belagt med skam og frykt for hva pasientene kunne finne på. I gammel tid mener man det var "vertshus" og kirke på Faret samt gravplass. Hakastein gård (se post 7) lå her ved oversettingsstedet. Her var kirke i middelalderen og et sjenkested. Materiell og åndelig føde var dermed mulig tilbud til de reisende på ferden over vannet, langs etter Farelvas nedre løp og helt inn i Hjellevannet til Døleviken i Hjellen.

Før Klosterfossbrua kom i 1688 må en kunne anta at gjennomgangstrafikken ved Faret var betydelig. Bekreftelse på den historiske betydningen av Dette stedet over lang tid finner vi i areologiske utgravinger, oldtidsfunn og små glimt i skriftlige kilder. Det har vært både gravplass (Norges eldste fra 900-tallet) og kirke fra ca. 1050, har vi fått etter arkeologiske undersøkelser og funn i senere tid (utgravinger i 2001 og 2004).

Skien Historielag har planer om å lage en markering /informasjon om kulturminnene på dette stedet.

... Hjellevannet rundt ...

Det er bl.a. funnet levninger etter tre mennesker der hodene er skilt fra kroppene, hvilket leder tankene hen på Galgebakken, et rettersted. Elline Klokkers Anders ble for eksempel brent som heks på Galgebakken i 1623 for angivelig å ha tatt livet av en grytesmed på Fossum Jernverk i 1618. Rett ved Galgebakken på Faret finner vi spor etter en ”skarpretter” også i dag. Hva beveren har hatt for planer på stedet vet vi ikke. (Fotos: TAU)

Kirken ble trolig nedlagt allerede på 1400-tallet. Om dette var Hakastein kirke som er nevnt en gang i skriftlig kilde fra middelalderen, er trolig, men slett ikke sikkert. Det har vært virksomhet på stedet langt tilbake i førkristen tid – trolig fra Kelter-/romertiden og inn i vår tid med sykehusdriften.

Utgravingene avdekket at her lå en meget gammel kirkegård fra vikingtiden, tidfestet til ca 950 e.Kr.. Bildet:

På bakken her i forkant, og noe til høyre for skiltet, lå den gamle kirkegården og kirken (nå tildekket med plen).

Nede mot vannet lå brygga for båtskyssen inn til Døleviken i Hjellevannet og alternativt til spissen av Fartangen – der det rødehuset ligger på andre sida av vannet.

Foto TAU

Det er anslått at ca 1000 mennesker er blitt gravlagt innenfor kirkegården (år 950 – 1400 e.Kr).